

Samhällsutvecklingsförvaltningen
Charlotte Bromar

Tekniska nämnden

Remissvar gällande motion om att pröva en ny teknik för kommunens farthinder s.k. aktiva farthinder

Ärendet

Siv Sahlström (C) m.fl. lämnade den 2 juni 2025 (§ 94) in en motion till kommunfullmäktige om att testa en ny typ av farthinder i kommunen. I motionen föreslås att en variant som används i bland annat Norge prövas. Det handlar om så kallade aktiva farthinder, som bara aktiveras om fordonet kör för fort, vilket uppmuntrar till jämn hastighet.

Förvaltningen har gjort en övergripande analys av att införa aktiva farthinder. Bedömningen är att nackdelarna, framför allt höga kostnader, överväger fördelarna och att andra, mer kostnadseffektiva lösningar bör prioriteras.

Samhällsutvecklingsförvaltningens förslag till beslut

Tekniska nämndens beslut

Tekniska nämnden antar yttrande daterat, den 28 augusti 2025.

Samhällsutvecklingsförvaltningens utredning

Idag finns ett större antal farthinder utplacerade i kommunen vilka fungerar som hastighetsdämpande åtgärder. Merparten av farthindren i kommunen är idag fartgupp - vilka stegvis anlagts de senaste åren. Numera är kommunens inställning restriktiv till anläggning av fler fartgupp på mindre lokala gator i den utformningen som tidigare genomförts. Detta kommuniceras till medborgarna via kommunens hemsida.

Utöver fartgupp kan åtgärder så som avsmalningar av körbanor, upphöjda korningar och övergångsställen, cirkulationsplatser, blomlådor, information via skyltning, hastighetsdisplayer och i vissa fall även kameraövervakning tillämpas som hastighetsdämpande åtgärder. Vilket farthinder som tillämpas beror på platsen specifika förutsättningar.

Fördelen med ett effektivt placerat farthinder kan i första hand verka för att få ner hastigheter hos bilister. Detta skapar en trygg miljö för de mest oskyddade trafikanterna och minskar risken för olyckor. Nackdelen med ett farthinder som placeras ut på en plats där de inte är optimalt kan vara att olyckor sker just på grund av farthindrets placering och inte hastigheten i sig själv. Val av farthinder har en stor inverkan på en plats trafiksäkerhet och utveckling.

De farthinder som motionen avser, så kallade aktiva farthinder, skiljer sig från traditionella farthinder på flera sätt.

Datum
2025-08-21**Diarienummer**
TN 2025/0320

Samhällsutvecklingsförvaltningen
Charlotte Bromar

Dessa farthinder fungerar genom att de använder en radar för att mäta hastigheten på de fordon som passerar. När ett fordon kör i för hög hastighet så aktiveras en mekanism som sänker ner en lucka i vägbanan och skapar en kant som fordonet tvingas köra över. Detta innebär att föraren sänker hastigheten för att undvika skador på fordonet.

En komplett anläggning med aktiva farthinder, bestående av ett hinder i vardera färdriktningen, har en uppskattad kostnad för inköp och installation på cirka 500 000 kronor enligt leverantör. Den årliga driftskostnaden uppgår till cirka 30 000–40 000 kronor, exklusive kostnader för elanslutning och elförbrukning, vilka kan variera beroende på plats och användning.

Enligt leverantören är den tekniska livslängden för anläggningen 10–12 år.

Under vinterperioden krävs ett underhållsarbete kopplat till kyla och snö – vilket kan innebära utökade underhållskostnader i form av tekniskt utbildad personal.

Samhällsutvecklingsförvaltningens bedömning

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att förbättra trafiksäkerheten. Arbetet med hastighetssänkande åtgärder där farthinder ingår kommer att redovisas i kommande bärande principer för trafiksäkerhet. Målet är att skapa ett tryggt och säkert gaturum för alla trafikslag. Förvaltningen utesluter inte aktiva farthinder som trafiksäkerhetsåtgärd men efter en samlad bedömning ser förvaltningen att fördelarna med aktiva farthinder inte är tillräckligt stora i förhållande till kostnaden.

Konsekvenser för barn och unga

Förvaltningens arbete med trafiksäkerhet är ett högt prioriterat område och genomförs med beaktande av Barnkonventionen.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet medför inga ekonomiska konsekvenser.

Stefan Sorpola
Samhällsutvecklingsdirektör

Jan Lundberg
Park- och gatuchef

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Remissvar gällande motion om att pröva en ny teknik för kommunens farthinder s.k. aktiva farthinder
2. Föreslaget yttrande Remissvar gällande motion om att pröva en ny teknik för kommunens farthinder s.k. aktiva farthinder
3. Kommunfullmäktiges beslut, 2025-06-02 § 94
4. Motion om att pröva ny teknik för kommunens farthinder

Datum
2025-08-21**Diarienummer**
TN 2025/0320

Samhällsutvecklingsförvaltningen
Charlotte Bromar

Expedieras
Kommunstyrelsen